

UZASADNIENIE

Na podstawie upoważnienia zawartego w art. 30 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy oraz po zasięgnięciu opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, określa, w drodze rozporządzenia, corocznie wysokość minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego dla nauczycieli realizujących tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin, o którym mowa w art. 42 ust. 3 ustawy, oraz dla nauczycieli, których tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin ustala się na podstawie art. 42 ust. 7 ustawy, oraz sposób udokumentowania prawa do określonej stawki wynagrodzenia zasadniczego.

Zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy wynagrodzenie zasadnicze jest jednym ze składników średniego wynagrodzenia nauczycieli, o którym mowa w art. 30 ust. 3 ustawy. Zgodnie z art. 30 ust. 3 ustawy podstawą kształtowania średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego jest kwota bazowa, określana corocznie w ustawie budżetowej. Kwota bazowa, po odniesieniu jej do stałych wskaźników procentowych określonych w art. 30 ust. 3 ustawy, corocznie determinuje wysokość kwotową średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego.

Nowelizacja rozporządzenia jest konieczna ze względu na planowane podwyższenie od dnia 1 stycznia 2024 r. średnich wynagrodzeń nauczycieli. Art. 9 ust. 2 ustawy budżetowej na rok 2024, uchwalonej przez Sejm RP w dniu 18 stycznia 2024 r., ustala kwotę bazową dla nauczycieli w wysokości 5176,02 zł, co oznacza wzrost średnich wynagrodzeń o 30% w stosunku do średnich wynagrodzeń obowiązujących od dnia 1 stycznia 2023 r. Ponadto, zgodnie z art. 3 uchwalonej przez Sejm RP w dniu 16 stycznia 2024 r. ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024, w roku 2024 średnie wynagrodzenie nauczycieli ustalone w sposób określony w art. 30 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela zwiększa się o 2,308%. Tak więc zgodnie z projektowanymi przepisami średnie wynagrodzenie nauczyciela początkującego w roku 2024 zwiększa się dodatkowo o 2,308%.

W wyniku projektowanych zmian, od dnia 1 stycznia 2024 r. średnie wynagrodzenie nauczyciela początkującego wzrośnie o 33%, zaś nauczyciela mianowanego i dyplomowanego o 30%.

Wynagrodzenie zasadnicze jest składnikiem wynagrodzenia średniego, dlatego w związku ze wzrostem wynagrodzenia średniego, wzrośnie również wynagrodzenie

zasadnicze nauczycieli, określone w tabeli stanowiącej załącznik do nowelizowanego rozporządzenia.

Wzrost średniego wynagrodzenia nauczycieli implikuje wzrost wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli i zależnych od niego dodatków.

W projektowanym rozporządzeniu stawki minimalnego wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli zostały ustalone przy zachowaniu dotychczasowego udziału wynagrodzenia zasadniczego w wynagrodzeniu średnim nauczycieli.

W wyniku powyższych zmian minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli z pierwszej grupy zaszeregowania płacowego (tj. posiadających tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym) wzrosną dla nauczycieli:

- 1) nieposiadających stopnia awansu zawodowego (nauczycieli początkujących) – o 1218 zł;
- 2) mianowanych – o 1167 zł;
- 3) dyplomowanych – o 1365 zł.

W przypadku nauczycieli z drugiej grupy zaszeregowania płacowego (tj. posiadających tytuł zawodowy magistra bez przygotowania pedagogicznego, tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) z przygotowaniem pedagogicznym, tytuł zawodowy licencjata (inżyniera) bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego lub nauczycielskiego kolegium języków obcych, pozostałe wykształcenie), minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego wzrosną dla nauczycieli:

- 1) nieposiadających stopnia awansu zawodowego (nauczycieli początkujących) – o 1188 zł;
- 2) mianowanych – o 1210 zł;
- 3) dyplomowanych – o 1188 zł.

W związku z tym, że wynagrodzenie zasadnicze jest jednym z elementów średniego wynagrodzenia nauczycieli, o którym mowa w art. 30 ust. 3 ustawy, koszty związane ze wzrostem wysokości wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli zostaną uwzględnione przez jednostki samorządu terytorialnego w ramach polityki kształtowania wydatków ponoszonych w celu osiągnięcia średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy. Zgodnie z art. 30 ust. 6 ustawy, organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego, uwzględniając przewidywaną strukturę zatrudnienia, określa dla nauczycieli, w drodze regulaminu:

- 1) wysokość stawek dodatków, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2 ustawy, oraz szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków,
- 2) szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw,

3) wysokość i warunki wypłacania składników wynagrodzenia, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 4 ustawy, o ile nie zostały one określone w ustawie lub w odrębnych przepisach – w taki sposób, aby średnie wynagrodzenia nauczycieli składające się ze składników, o których mowa w art. 30 ust. 1 ustawy, odpowiadały na obszarze działania danej jednostki samorządu terytorialnego co najmniej średnim wynagrodzeniom nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy.

Środki finansowe niezbędne do zapewnienia wypłaty średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy – zgodnie z art. 30 ust. 8 ustawy – zostaną zagwarantowane przez państwo w dochodach jednostek samorządu terytorialnego (m.in. w ramach środków finansowych przekazywanych w części oświatowej subwencji ogólnej).

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 1 stycznia 2024 r. Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym. Wejście w życie projektowanego rozporządzenia w terminie niezapewniającym czternastodniowej *vacatio legis* jest podyktowane koniecznością pilnego dostosowania minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli do wzrostu kwoty bazowej dla nauczycieli od dnia 1 stycznia 2024 r., która zostanie określona w ustawie budżetowej na rok 2024 oraz dodatkowego wzrostu średniego wynagrodzenia nauczycieli początkujących, który zostanie określony w ustawie o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024. Proponowane rozwiązanie dotyczące terminu wejścia w życie projektowanego rozporządzenia z dniem następującym po dniu ogłoszenia jest dopuszczalne z punktu widzenia zasad demokratycznego państwa prawnego i uzasadnione interesem adresatów zawartych w nim norm prawnych.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie podlega ocenie w zakresie oceny skutków regulacji w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Projekt rozporządzenia nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221, z późn. zm.).

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.